

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Kraków, dnia 30 IV 2020 rok

Prof. dr hab. Ewa Bujwid – Kurek
Katedra Współczesnych Transformacji Politycznych
Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych
Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Wydział Studiów

Międzynarodowych

i Politycznych

RECENZJA

publikacji wskazanej za osiągnięcie naukowe oraz pozostałych osiągnięć i aktywności Pana dr. Marko Babicia ubiegającego się o nadanie mu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

I Podstawowe dane o Kandydacie:

Pan dr Marko Babić jest absolwentem nauk politycznych, które ukończył w 1998 roku w Instytucie Nauk Politycznych na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych (obecnie Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych) Uniwersytetu Warszawskiego. Tytuł magistra nauk politycznych uzyskał na podstawie pracy magisterskiej pt. „Myśl polityczna Thatcheryzmu”, przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. dr. hab. Konstantego Adama Wojtaszczyka.

20 grudnia 2006 roku Pan dr Marko Babić, decyzją Rady Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce na podstawie dysertacji pt. „Wolność i władza w myśli politycznej *Milovana Djilasa*”, której promotorem był prof. dr hab. Franciszek Gołembski. Pan dr Marko Babić zajmując się politykiem jugosłowiańskim – dysydem *M. Djilasem*, jak się zdaje, inauguruje swoje zainteresowania badawcze problematyką wpierv *stricte* jugosłowiańską, a następnie pojugosłowiańską, której jest wierny „uprawiając” ją nieprzerwanie aż do chwili obecnej.

Dwa lata po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, w 2008 roku, Pan dr Marko Babić został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Europeistyki na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Przez jeden rok akademicki 2010/2011 był zatrudniony w niepełnym wymiarze godzin na stanowisku adiunkta w Szkole Handlowej w Radomiu. Od roku 2012 i do chwili obecnej jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Europeistyki na Wydziale Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego.

ul. Gołębia 24

PL 31-007 Kraków

tel. +48 12 422 02 25

+48 12 663 15 65

fax +48 12 663 15 64

wsmip@uj.edu.pl

www.wsmip.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Studiów

Międzynarodowych

i Politycznych

ul. Gołębia 24

PL 31-007 Kraków

tel. +48 12 422 02 25

+48 12 663 15 65

fax +48 12 663 15 64

wsmip@uj.edu.pl

www.wsmip.uj.edu.pl

II Informacje o obowiązujących przepisach prawa na dzień wszczęcia ocenianego postępowania habilitacyjnego, w tym obowiązujących kryteriach oceny

Przekazany mi do recenzji materiał dokumentujący zawiera: autoreferat przedstawiający sylwetkę Habilitanta, informacje o ścieżce awansu zawodowego, tytuł monografii wskazanej jako osiągnięcie naukowe, opis dorobku naukowego, wykaz opublikowanych prac naukowych, informacje o pracy dydaktycznej, współpracy naukowej i popularyzacji nauki zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. (poz. 261) w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora. Na podstawie art.31 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz. 1789), o czym stanowi Rozdział 2 Szczegółowy tryb przeprowadzania czynności w postępowaniu habilitacyjnym.

III Ocena wskazanego osiągnięcia naukowego

Pan dr Marko Babić powołując się na przepis ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki art. 16 ust.2 (Dz. U.2003 nr 65 poz. 595 z późni.zm.) jako swoje osiągnięcie naukowe wskazuje monografię pt.: „Polityka bezpieczeństwa państw Bałkanów Zachodnich. Perspektywy i zagrożenia”, Wydawnictwo Adam Marszałek Toruń 2019, ss.333, której recenzentami wydawniczymi byli: dr hab. Andrzej Wierzbicki, prof. UW i dr hab. Krzysztof Krzysieniel, prof. WSB.

Monografia poświęcona została ciekawej i obecnie bardzo ważnej problematyce, która aktualnie znajduje się w szczególnym zainteresowaniu nie tylko nauk o bezpieczeństwie lecz zajmuje też poczesne miejsce w dyskursie naukowym reprezentujących nauki o polityce i administracji. Habilitant zajął się kwestiami bezpieczeństwa tego wciąż jakże problematycznego pod wieloma względami regionu państw „Bałkanów Zachodnich”. Książka składa się ze wstępu, czterech proporcjonalnie rozbudowanych rozdziałów, zakończenia i bibliografii.

We wstępie, który oceniam za w pełni poprawny, zważywszy na stawiane kryteria dla tego typu rozważań, znalazła się jednoznacznie eksplikowana naczelną tezę badawczą, dwa o kluczowym znaczeniu pytania badawcza oraz sześć szczegółowych pytań badawczych. Nie tylko wymienione zostały właściwie dobrane metody badawcze lecz także znajdują się tu krótkie opisy uzasadniające dostosowanie ich do omawianych wątków. Szkoda jednak, że w przywoływanych przypisach jest tylko dwóch autorów: A. Chodubski i J. Tymanowski, podczas gdy literatura traktująca w kwestii metodologii (w tym metodologii nauk społecznych) jest o wiele bardziej obszerna (przykładowo zob.: S. Nowak, *Metodologia badań społecznych*, Warszawa 2007, D. Silverman, *Interpretacja danych jakościowych*, Warszawa 2009, J. W. Creswell, *Projektowanie badań naukowych. Metody jakościowe i ilościowe i mieszane*, Kraków 2013 itp.). Autor aspirując do wypełnienia niezagospodarowanej jak dotąd w stopniu wystarczającym podjętej problematyki jest niekonsekwentny, uzasadniając wybór czytamy: „(...)brak całościowego opracowania, które uwzględniłoby uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne polityki bezpieczeństwa państw regionu”(s.7). Z tej zapowiedzi spodziewać by się można, że monografia spełni ten cel. Zatem rozczarowują stwierdzenia wyrażone na kolejnych stronach:

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Studiów

Międzynarodowych

i Politycznych

„ograniczona objętość monografii uniemożliwia analizę wszystkich aspektów dotyczących polityki bezpieczeństwa w regionie” (s.8), „(...)należy podkreślić, że praca nie pretenduje do miana całościowej i kompleksowej monografii, jest raczej przyczynkiem do analizy teamu badawczego”(s.14). Tak więc mowa tu o analizie, a wcześniej o ujęciu kompleksowym bezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego (s. 14). Przecież Autor zaznacza, że jak do tej pory spotykamy się z pojedynczymi pracami tylko wybiórczo traktującymi o kwestiach bezpieczeństwa omawianego regionu i dlatego pretenduje do wypełnienia tej luki chcąc w jednej monografii połączyć dwa aspekty bezpieczeństwa: wewnętrznego i zewnętrznego. Habilitant posłużył się kontrowersyjnym, (w opinii niektórych środowisk naukowych państw poługosłowiańskich), określeniem „Bałkany Zachodnie”. Najprawdopodobniej świadom tego, zastosował skądinąd zgrabny zabieg tłumacząc w przypisie (nr1) oraz w rozdziale drugim ss. 179 i 180 użycie tej syntagmy. Habilitant ma manierę używania określenia: „aktor” (s.7), „aktorzy zewnętrzni” (np. ss.: 4, 7, 8 i dalsze), - upomniałabym się o doprecyzowanie – o kogo chodzi? – rządy państw?, organizacje międzynarodowe? czy może jakieś inne gremia? Nie przekonuje mnie cezura czasowa – dlaczego Autor przyjmuje rok 2000, skoro uzasadniając wiąże ją z wygaśnięciem ostatniego konfliktu zbrojnego, co jak sam zauważa miało miejsce w 1999 roku w Kosowie. Rodzi się też pytanie o drugą podaną datę brzegową - rok 2018, która w odróżnieniu od pierwszej nie została uzasadniona żadnym wydarzeniem. Zwykle wyznacznikami przyjętej cezury czasu są jakieś symboliczne wydarzenia, stąd też należało je tu wymienić – uwaga ta dotyczy szczególnie roku 2018.

Rozdział pierwszy zatytułowany został: „Polityka bezpieczeństwa państwa jako podmiot badań” (ss. 17-67). Ten obszerny, liczący pięćdziesiąt stron rozdział, stanowi solidny wstęp teoretyczny do dalszych rozważań będących głównym celem monografii. Autor zwraca uwagę, utrzymując w pełni poprawnie porządek logicznego wywodu, na takie kwestie jak: pojęcie bezpieczeństwa państwa lokując je w nauce o stosunkach międzynarodowych, ustala ramy pojęcia i wskazuje na ujęcie teoretyczne bezpieczeństwa narodowego. W następnej kolejności poprawnie dostrzega ściśle sprzężenie między polityką bezpieczeństwa a polityką zagraniczną nie zapominając o podmiotach realizujących politykę bezpieczeństwa i politykę zagraniczną państwa. Pan dr Marko Babić odwołuje się do szerokiej plejady zarówno polskich jak i zagranicznych autorów zajmujących się omawianą tematyką, zabrakło mi jednak definicji polityki zagranicznej amerykańskiego uczonego *Joshua S. Goldsteina*, który definiując politykę zagraniczną podkreśla, że *jest to strategia rządowa nadająca kierunek działaniom państwa na forum międzynarodowym* (zob.: J. Goldstein, *International Relations*, New York 1994, s. 95.), co w kontekście artykułowanego przez Habilitanta celu badawczego wydaje się nie bez znaczenia. W tym miejscu, gdzie Habilitant rozważa kategorię bezpieczeństwa warta też przytoczenia jest opinia wyrażona przez innego amerykańskiego uczonego *Clyda Eagletona* w opinii którego tkwi przekonanie, że *u podstaw genezy wybuchu większości konfliktów zbrojnych leży brak poczucia bezpieczeństwa* (zob.: C. Eagleton, *Analisis of the Problems of War*, Garland Publisher 1972, s.55).W wielu miejscach tego rozdziału, zwraca uwagę, że Habilitant bazuje na literaturze z roku 1954 (np. przypis 129), 1956 (przypis 133), 1962 (przypis 132) etc. Tymczasem istnieją już znacznie nowsze opracowania zawierające poruszane kwestie. W wyjaśnianiu siatki pojęciowej Habilitant sięgnął tylko do dwóch źródeł słownikowych, w mojej opinii warto też było sięgnąć np.: Cz. Mojsiewicz(red.) *Leksykon współczesnych międzynarodowych stosunków politycznych*, Wrocław

ul. Gołębia 24

PL 31-007 Kraków

tel. +48 12 422 02 25

+48 12 663 15 65

fax +48 12 663 15 64

wsmip@uj.edu.pl

www.wsmip.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Studiów

Międzynarodowych

i Politycznych

ul. Gołębia 24

PL 31-007 Kraków

tel. +48 12 422 02 25

+48 12 663 15 65

fax +48 12 663 15 64

wsmip@uj.edu.pl

www.wsmip.uj.edu.pl

2000. Mam też uwagę *per analogiam* jak zgłoszona przeze mnie do treści wstępu - na str.42 Autor pisze: „(...)co zrobił aktor przed rozpoczęciem realizacji polityki w odniesieniu do prawa krajowego(...)” – tu także upomniałabym się o doprecyzowanie, **kto jest aktorem?** - czy to chodzi o podmiot w polityce zagranicznej?

Rozdział drugi noszący tytuł: "Aspekty strategiczno- doktrynalne polityki bezpieczeństwa i polityki zagranicznej państw Bałkanów Zachodnich" (ss. 68 -150) jest jednym z tych, które dotyczą już sedna eksplikowanego celu monografii. Zawarto tu bowiem komparatystykę nie tylko dokumentów strategicznych traktujących w kwestii polityki bezpieczeństwa państw Bałkanów Zachodnich o kluczowym znaczeniu lecz także porównawczo wskazano na ich aktywność w obszarze polityki zagranicznej. Autor rozpoczyna tę analizę od Republiki Albanii, a w następnej kolejności bierze pod uwagę państwa południowo-bałkańskie należące do regionu Bałkanów Zachodnich: Republikę Kosowa, Republikę Macedonii Północnej, Czarnogórę i Republikę Serbii. Niestety nie określono kryterium kolejności omawiania państw. Rozdział ten wyposażony jest w materiały graficzne mające formę tabelaryczną – zabrakło mi jednak nawiązania z tekstu zwartego jak też odautorskiego komentarza do każdego z nich, w mojej opinii taki zabieg byłby wystarczającym uzasadnieniem celowości zamieszczonego grafu. Zabrakło też konsekwencji - w przypadku każdego kolejno omawianego państwa zamieszczona została tabela dotycząca tego samego zagadnienia: dokumentów strategicznych, wyjątkiem jest tu Republika Kosowo, gdzie prócz już wspomnianej, jest też bardzo interesująca skądinąd tabela informująca na temat wyzwań, zagrożeń, ryzyka (zob. tabela nr 5.str.97). Tak więc rodzi się pytanie dlaczego przypadek Kosowa został uprzywilejowany? W mojej opinii takie zestawienie sumarycznie taktujące brane pod uwagę państwa badanego regionu można by z powodzeniem wykorzystać w podsumowaniu – tak sporządzona tabela stanowiąc klamrę wieńczącą prowadzone rozważania, zapewne obrazowałaby komparatystyczne ujęcie, będące dla czytelnika znacznym ułatwieniem i z całą pewnością stanowiłaby tzw. wartość dodaną. W tym miejscu gdzie Autor rozważa kwestie współpracy regionalnej warto było sięgnąć do książki: D. Lopandić, J. Kronja, *Regionalne inicjative i multilateralna saradnja na Balkanu*, Beograd 2010. Bardzo słusznie Habilitant zwraca uwagę na kwestie granic, która szczególnie w tym regionie wydaje się być szczególnie problematyczne. Na temat wciąż nieuregulowanych granic między „nowymi” państwami południowo-bałkańskimi pisałam zob.: E. Bujwid-Kurek, *Relacje między państwami południowo-bałkańskimi – casus spornych kwestii granicznych (wybrane problemy)*[w:]M. Pavlović, P. Wawryszuk, A. Zaćmiński (red.), *Polska i Jugosławia w wieku. Polityka – społeczeństwo-kultura*, Bydgoszcz 2018, ss. 126 – 139, zwracając uwagę na wagę problemu zagrażającego bezpieczeństwu państw. Polecałabym też, w tym miejscu, kiedy Autor zwraca uwagę na proces transformacji ustrojowej w Republice Chorwacji odwołać się do pozycji Dominiki Mikuckiej – Wójtowicz, *Demokratyczna transformacja w Serbii i Chorwacji w latach 1990 – 2014*, Kraków 2014. Rozważając przypadek Bośni Hercegowiny zalecałabym też skorzystanie z monografii zob.: Sz. Sochacki, *Bośnia i Hercegowina 1995 – 2012. Studium politologiczne*, Toruń 2015 (szczególnie wart jest uwagi rozdział piąty - poświęcony polityce wewnętrznej i zagranicznej Bośni i Hercegowinie po 1995 roku ss. 224 – 282). Na str. 117 Habilitant pisze: „Od 2000 roku wszystkie państwa (z wyjątkiem Serbii) opracowały swoje dokumenty strategiczne dotyczące polityki zagranicznej. Przyczyną braku takiego dokumentu była niezdolność osiągnięcia kompromisu politycznego i społecznego w kwestii podstawowych celów polityki

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Studiów

Międzynarodowych

i Politycznych

ul. Gołębia 24

PL 31-007 Kraków

tel. +48 12 422 02 25

+48 12 663 15 65

fax +48 12 663 15 64

wsmip@uj.edu.pl

www.wsmip.uj.edu.pl

zagranicznej państwa” - Autor sam sobie zaprzecza, gdyż na str. 110 zamieszcza tabelę „Dokumenty strategiczne Serbii” (zob. tabela nr 9/str.110). Potwierdzeniem tego, że takie istnieją jest przynajmniej kilka dokumentów temu poświęconych, w tym najbardziej obszerny, bo zawierający niemal wszystkie priorytetowe kwestie związane z polityką zagraniczną i bezpieczeństwem państwa zob.: *Ekspoze Gorana Svilanovića, saveznog ministra za Inastrane poslove, u Saveznoj Skupštini S.R.Jugoslavije*, Beograd, 24. Oktobar 2001, [w:] N. Dragoljović, S.Sretenović, D. Đukanović, D. Živojinović (red.), *Spoljna Politika Srbije: strategije i dokumenta*, Beograd 2010, ss. 278- 303, zob. też: *Izlaganje Vuka Jeremića, Ministra spolnih poslova Republike Srbije, na prvoj Konferenciji Ambasadora Republike Srbije*, Beograd, 16. Decembar, 2007 [w:] ibidem ss. 313 – 319.

W kolejnym rozdziale trzecim, Habilitant z kompetencją znawcy, rozważa położenie geopolityczne w kontekście polityki bezpieczeństwa państw Bałkanów Zachodnich (ss. 151 – 225). Rozważania tego rozdziału rozpoczynają się od próby ustalenia pojęcia geopolityki jako przedmiotu badań naukowych. Autor poprawnie przyporządkował każde omawiane przez siebie państwo Bałkanów Zachodnich do wybranej koncepcji geopolitycznych: atlantyizmu, środkowoeuropejskiego kontynentalizmu, euroazjatyizmu czy neosomanizmu. W celu wzmocnienia przyporządkowania Bośni i Hercegowiny do wskazanej koncepcji jeszcze bardziej utwierdzającą w przekonaniu byłyby opinie wyrażone w monografii: zob.: M. Zekić, *Muslimanski odgovor izazovima Okcidenata. Islamizacija Zapada ili vesternizacija islamskoga svijeta*, Poznań 2016. Także snute przez Habilitanta rozważania na temat teoretycznych aspektów geopolityki z powodzeniem mogłyby być dopełnione profesjonalną literaturą tej tematyce poświęconej, zob. np.: M. Stepić, *Geopolitika. Ideje, teorije, koncepcije*, Beograd 2016, która ukazała się nakładem *Instituta za političke studija* w Belgradzie. Analizując wybrane przez siebie państwa Bałkanów Zachodnich nie wiedzieć dlaczego raptem w rozdziale tym zmieniona została kolejność ich omawiania. W rozdziale drugim rozpoczęto od Republiki Albanii (zob.:str. 69), a tym razem od Republiki Serbii (zob. str.182)- nie jest jasne dlaczego taka kolejność, wedle jakiego klucza? I tu domagałabym się określenia kryterium, wedle którego Habilitant dokonał właśnie takiej enumeracji. Doceniam, że dr Marko Babić wyjaśnieniu używanego określenia „Bałkany Zachodnie” poświęcił tak dużo uwagi, gdyż najczęściej autorzy bezrefleksyjnie używają tej nazwy. W pełni podzielam opinię Habilitanta, że jest to termin *stricte* polityczny, który nie znajduje korelatów geograficznych. We wstępie Autor uprzedza, że nie będzie się zajmował kwestiami gospodarczymi, gdyż jak sam szczerze wyznał „inne aspekty bezpieczeństwa, jak bezpieczeństwo gospodarcze nie zostały w pracy dogłębnie zinterpretowane ze względu na **moje ograniczone kompetencje** w tej materii (s.8). Stwierdzenie to jednak uznałam za kokieterię, gdyż jednak informacje dotyczące potencjału gospodarczego każdego kolejno omawianego państwa się pojawiają (zob.: ss. 185,191,196,203, 2011, 2018, 223). Na szczególną uwagę i docenienie zasługuje rozbudowany przypis 173 zamieszczony na ss. 209 i 210, w którym zawarte zostały informacje o niepublikowanych badaniach terenowych autorstwa Habilitanta. W mojej opinii rozważania tego rozdziału byłyby pełniejsze poprzez dopełnienie ich rekapitulacją, w której zawarte byłyby konkluzje, co bez wątpienia podniosłoby jeszcze bardziej jego wartość.

W rozdziale czwartym, Habilitant skoncentrował się nie tylko na analizie obecnego stanu rzeczy lecz także na perspektywach polityki bezpieczeństwa państw, tytułując go: „Wyzwania bezpieczeństwa państw Bałkanów Zachodnich. Od perspektyw integracji euroatlantyckiej do asymetrycznych zagrożeń bezpieczeństwa” (ss. 226 –

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Studiów
Międzynarodowych
i Politycznych

302). Autor dowodzi, iż polityka bezpieczeństwa państw omawianego regionu jest determinowana środowiskiem międzynarodowym, w głównej mierze zależy od stopnia, dynamiki i wyników polityki rozszerzenia zarówno Unii Europejskiej jak i Paktu Północnoatlantyckiego. Podzielam opinie wyrażoną przez Habilitanta, że wśród najważniejszych wyzwań polityki bezpieczeństwa w regionie znanym asymetrią, należą działania zarówno transnarodowe jak i podmioty niepaństwowe, grupy terrorystyczne i te powiązane z przestępczością zorganizowaną. Habilitant używa nazwy „Macedonia”, pisząc o obecnej Macedonii(ss.: 256,257, 258, 289, 300, 301, 302, 304)– jak wcześniej Autor zauważa, pełna nazwa państwa (od lutego 2019 r.) to Republika Macedonii Północnej, należy więc konsekwentnie używać aktualnej nazwy. Także i w tym rozdziale Republika Albanii nie jest omawiana w pierwszej kolejności jak to było w rozdziale drugim – w tym miejscu zgłaszam uwagę *per analogiam* jak wcześniej. Autor snuje ciekawe rozważania o Unii Europejskiej, jednak wydaje się, że przypadek Serbii jest szczególnie, w mojej opinii, dążenia Serbii do członkostwa w UE są pozbawione jednoznacznej determinacji, na co wielokrotnie zwracałam uwagę w wielu swoich publikacjach, m.in. najnowsza, zob.: J. Bazić, E. Bujwid-Kurek, Ž. Obradović, *Srbija i izazovi evropskih integracija*, „Srpska politička misao” vol.64, broj 2/2019, ss.49-72 i inne. Serbię należy postrzegać jako państwo „rozdarłe” między Rosją – USA – Chinami (orientacja proazjatycka co Autor także dostrzega) zob. jeszcze więcej: *Srbija i evroazijski geopolitički prostori*, M. Stepić, Ž. Đuroć (red.), Beograd 2013. Także przypadek Serbii nie wpisuje się w powszechnie spotykany schemat dążeń przynależenia do NATO. I choć Pan dr Marko Babić zwraca uwagę na istnienie poprawnych relacji Serbii z NATO to jednakowoż Serbia mając w pamięci interwencję NATO w konflikcie serbsko-albańskim o Kosowo w 1999 roku w znacznej mierze dystansuje się od zawierania bliższych relacji politycznych i militarnych m.in. zob.: D. Elezović, U. Šuvaković, *NATO agresija u svetlosti pravde*, Kosovska Mitrovica 2019. Byłabym też ostrożna z zapewnianiem tak jak to czyni Pan dr Marko Babić, że „obecnie jednak na Bałkanach Zachodnich nie ma ryzyka wsparcia islamistycznych ekstremistycznych grup lub idei przez większość ludności muzułmańskiej w Bośni i Hercegowinie, Kosowie, Albanii, Macedonii czy regionie Raška” (ss. 288 i 289). Przecież aktywność taka jest prowadzona za pomocą organizacji islamskich i nie da się zupełnie wykluczyć zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa, a nawet całego regionu Bałkanów Zachodnich. Na str. 246 Autor pisze „Unia Europejska jak i NATO są konstrukcjami społecznymi” – ciekawa byłabym uściślenia i doprecyzowania - dlaczego Habilitant posłużył się metaforycznym, jak się zdaje stwierdzeniem, skoro zarówno Unia Europejska jak i NATO mają precyzyjny desygnat. I tak Unia Europejska to gospodarczo-polityczna unia 27 demokratycznych państw europejskich, NATO Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego – układ wojskowy. Na str. 293 zamieszczony został Rysunek nr 2 „Szlak bałkański przemytu narkotyków”, szkoda, że zabrakło komentarza, co utwierdzałoby w przekonaniu o celowości zamieszczenia go w tym właśnie miejscu rozważań. Na str. 276 pomieszczono, o znacznej objętości, przypis nr 111, który dotyczący aktów terroru dokonanych na terytorium Bośni i Hercegowinie, który znakomicie dokumentuje prowadzone rozważania.

Zakończenie (303 -307) jest podsumowaniem prowadzonych rozważań, w którym, w mojej ocenie, w formie nazbyt lakonicznej (zaledwie pięć stron), zostały zebrane wnioski końcowe. Tymczasem należało się ustosunkować do wszystkich sześciu eksplikowanych we wstępie szczegółowych pytań badawczych i dwóch pytań o znaczeniu kluczowym. Niektóre tu wyrażane przez Habilitanta opinie wydają się być

ul. Gołębia 24

PL 31-007 Kraków

tel. +48 12 422 02 25

+48 12 663 15 65

fax +48 12 663 15 64

wsmip@uj.edu.pl

www.wsmip.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Studiów
Międzynarodowych
i Politycznych

dyskusyjne np. te uspakajające, o tym, że region Bałkanów Zachodnich jest bezpieczny. Dyskutowałabym też ze stwierdzeniem: „Kosowo mimo, że formalnie nie należy do Sojuszu Północnoatlantyckiego, ze względu na obecność sił wojskowych mocarstw zachodnich (przede wszystkim amerykańskich) w ramach sił pokojowych KFOR oraz natowskiej strategicznej bazy wojskowej *Bondsteel* koło miejscowości *Uroševac*, może być traktowane jako *de facto* (ale nie *de iure*) państwo członkowskie” (s. 304). W tym miejscu należy mieć na względzie ściśle określone kryteria przynależności do NATO. M.in. ustala się, że każde państwo dobrowolnie przystępuje do Paktu, co musi być poprzedzone przeprowadzeniem stosownej procedury parlamentarnej. Traktat Północnoatlantycki nie tylko gwarantuje swoim członkom prawa lecz także nakłada na nich zobowiązania międzynarodowe, które należy bezwzględnie przestrzegać. Stąd też w mojej opinii nadużyciem jest stwierdzenie o przynależności Kosowa do NATO. Kosowo nie widnieje w rejestrze państw – członków NATO.

Monografię kończy bibliografia (wybrane pozycje) (ss. 306 – 333), gdzie znajduje się bogaty zestaw literatury zarówno polsko jak też, co należy szczególnie docenić, obcojęzycznej (w tym: w językach państw południowo-wschodnich, albańskim, angielskimi, z rzadka francuskim i niemieckim). Zastrzeżenia budzi enumeracja pomieszczonych pozycji, sprawiająca wrażenie jakoby była sporządzana w pośpiechu - zakradł się tu nieład zob.: „Dokumenty, materiały naukowe, publikacje inne” (s.308). Właściwej byłoby uporządkować bibliografię np. wg powszechnie przyjętego dla prac naukowych schematu: I Źródła pierwotne, II Encyklopedie, słowniki, leksykony, III Opracowania zwarte, IV Artykuły w czasopismach i periodykach, V Źródła wirtualne, i ew. VI Inne. Autor nie jest konsekwentny bowiem nie w każdej z wymienionych pozycji znajduje się nazwa wydawnictwa, w niektórych znajduje się tylko miejsce i rok wydania.

Reasumując:

Habilitant zainspirowany prowadzonymi przez siebie w latach 2013 – 2018 badaniami na temat aspektów polityki bezpieczeństwa napisał ciekawą monografię, istotnie wypełniając niezagospodarowaną jak dotąd, przestrzeń w polskiej literaturze przedmiotu. Jak do tej pory piśmiennictwo naukowe poświęcone wybranemu przez Habilitanta tematowi badawczemu nie rozpoznaje podobnego opracowania. Tak więc pomimo zgłaszanych przeze mnie uwag i sugestii, monografia Pana dr. Marko Babicia pt. „Polityka bezpieczeństwa państw Bałkanów Zachodnich. Perspektywy i zagrożenia”, wskazana jako osiągnięcie naukowe będące podstawą postępowania habilitacyjnego, o którym mowa w art. 16 ust.2 ustawy, w wystarczającym stopniu spełnia wymogi stawiane osiągnięciom naukowym. W mojej opinii monografia ta zarówno pod względem eksploracyjnym, deskryptywnym jak i eksplanacyjnym jest projektem autorskim posiadającym nowatorski wkład do dyscypliny nauki o polityce i administracji.

ul. Gołębia 24
PL 31-007 Kraków
tel. +48 12 422 02 25
+48 12 663 15 65
fax +48 12 663 15 64
wsmip@uj.edu.pl
www.wsmip.uj.edu.pl

IV Ocena dorobku habilitacyjnego z zakresu nauk społecznych, o którym mowa w art. 16.ust.2 ustawy

1. Ocena innych publikacji nie wchodzących w skład osiągnięcia naukowego

Pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze Pan dr Marko Babić lokuje w trzech obszarach. Pierwszy koncentrujący się na aspektach bezpieczeństwa regionu Bałkanów Zachodnich, w którym popełnił dziesięć publikacji, drugi dotyczy aksjologicznego wymiaru polityki na Bałkanach Zachodnich, z tego zakresu opublikowanych zostało trzynaście kolejnych publikacji i trzeci obszar badawczy - to procesy polityczne na Bałkanach Zachodnich, którego dotyczy czternaście publikacji. W sumie powstało 37 publikacji, będących pokłosiem prowadzonych przez Habilitanta badań naukowych. Zważywszy na obszary badawcze, bez trudu daje się zauważyć, iż Pan dr Marko Babić jest wierny problematyce Bałkanów Zachodnich, eksplorowanych pod wieloma względami, z których przebija się jednak kwestia bezpieczeństwa pojedynczych państw bałkańskich i całego regionu. Warto zauważyć, iż niemal wszystkie publikacje wydawane były nakładem uznanych wydawnictw m.in. *IOS Press Amsterdam*, *Veerlag Stuttgart*, hiszpańskie *Schedas*. Wśród czasopism naukowych publikujących teksty Pana dr. Marko Babić są: „Przegląd Europejski”, „Politeja”, „Rocznik Instytutu Europy Środkowo – Wschodniej”, „*Međunarodna Politika*”, „Horyzonty Polityki” czy „*EIMed Maditerranean Barcelona*”. Habilitant publikuje nie tylko w języku polskim, ale także, co warto szczególnie docenić, w językach obcych, głównie w języku angielskim, serbskim i jeden artykuł w języku francuskim). Wśród opublikowanych artykułów Habilitant ma na swoim koncie cztery publikacje naukowe znajdujące się w bazie *Jurnal Citation Reports (JRC)* lub na liście *European Reference Index for the Humanities (ERIH)*. Pan dr Marko Babić jest też autorem dwóch monografii, przy czym jedna z nich to zmieniona i uaktualniona wersja dysertacji doktorskiej, druga natomiast jest wskazana jako osiągnięcie naukowe będące podstawą postępowania habilitacyjnego. Jest też współredaktorem dwóch monografii, jedna napisana przy współudziale Iwony Jakimowicz – Ostrowskiej, druga wespół z Franciszkiem Gołembskim. Zarówno w jednym jak i drugim przypadku Pan dr Marko Babić deklaruje 50% swojego udziału twórczego.

W tym miejscu zgłaszam uwagę - biorąc pod uwagę powyższą aktywność, dziwi, że sumaryczny *Impact factor wg listy Journal Citation Reports (JCR)* zgodnie z rokiem opublikowania to „0”, także zerowa jest liczba cytowania publikacji wg bazy *WEB of Science (WoS)*, a liczba cytowania wedle *Google Scholar* plasuje się na poziomie zaledwie 10, *Indeks Hirscha wg bazy Publish or Perish* wynosi tylko 2.

2. Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej

Od roku 2008 do chwili obecnej Pan dr Marko Babić prowadzi zajęcia dla studentów I i II stopnia w Instytucie Europeistyki oraz Instytucie Nauk Politycznych Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych z takich przedmiotów jak: *The Western Balkans/ Bałkany Zachodnie*, Systemy administracyjne państw członkowskich Unii Europejskiej, Systemy polityczne państw Unii Europejskiej, Systemy polityczne państw Europy Wschodniej, Współczesne systemy polityczne, Europejskie systemy partyjne, Cywilizacja europejska. Pan dr Marko Babić był promotorem w 74 pracach licencjackich.

Wydział Studiów
Międzynarodowych
i Politycznych

ul. Gołębia 24
PL 31-007 Kraków
tel. +48 12 422 02 25
+48 12 663 15 65
fax +48 12 663 15 64
wsmip@uj.edu.pl
www.wsmip.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Studiów

Międzynarodowych

i Politycznych

Wyniki swoich badań Habilitant przedstawiał biorąc czynny udział w 26 konferencjach międzynarodowych jak i ogólnokrajowych, podczas których wygłaszał referaty w języku polskim i angielskim. Habilitant wykazuje osiągnięcia także w zakresie popularyzacji nauki udzielając się w mediach zarówno polskich i co warto podkreślić, zagranicznych. Jest komentatorem politycznym w mediach internetowych (inet.pl.wp.pl), w radio (Polskie Radio Jedynka, Dwójka, Trójka, Radio 24. Tok Fem), telewizja Polsat, TVP Info, RTS (Radio Telewizja Serbia).

Pan dr Marko Babić w ramach *LLP Erasmus Programme* w dniach 10 – 13 maja 2011 r. był wykładowcą w *Science Po-L'Institut d'études politiques de Paris. Collège universitaire Campus de Dijon-Europe centrale et orientale, Dijon*. Cykl wygłoszonych przez Habilitanta wykładów dotyczył tematyki, której jest wierny – kwestii bezpieczeństwa na Bałkanach Zachodnich.

Pan dr Marko Babić był organizatorem ogólnopolskiej konferencji pt. „Bałkany w XXI wieku. Tożsamość. Państwo Narodowe. Integracja Europejska”, która odbyła się w 10 kwietnia 2013 roku na Uniwersytecie Warszawskim.

Pan dr Marko Babić posiada znaczącą aktywność będąc zaangażowanym w komitetach redakcyjnych i radach naukowych wielu czasopism naukowych, wśród których na szczególne podkreślenie należy członkostwo w Międzynarodowej Radzie Programowej czasopisma naukowego „*Jurnal of Liberty and International Affaris*” (JLIA), które jest wydawane jest przez *The Institute for Research and European Studies, Bitola* Macedonia. Jest też członkiem takiej Rady Programowej czasopisma naukowego „*Zelena Misao*” (*Green Thought*) wydawanego przez *Center for Environmental Policy and Sustainable Development (CEPOR)* Wydziału Nauk Politycznych Uniwersytetu Belgradzkiego w Belgradzie (Serbia). Jest też stałym recenzentem czasopisma naukowego „*Annales Universitatis Mariae Curiae – Skłodowska Sectio Balcaniensis et Carpathiensis*” Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie.

Pan Marko Babić, od 2012 roku, jest też członkiem Polskiego Towarzystwa Studiów Europejskich.

Habilitant ma na swoim koncie dwie ekspertyzy: jedna przygotowana dla Kancelarii Sejmu pt. „Potencjał państw bałkańskich (Bośnia i Hercegowina, Serbia, Czarnogóra, Macedonia): społeczny, wojskowy, infrastrukturalny, gospodarczy z uwzględnieniem interesów USA, Rosji, Niemiec i Turcji, druga ekspertyza wykonana dla Departamentu Strategii Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP pt.: „Perspektywy rozszerzenia Unii Europejskiej o państwa Bałkanów Zachodnich”. Pan dr Marko Babić stale współpracuje też w charakterze analityka z Ministerstwem Obrony Narodowej.

Pan dr Marko Bbaić jest też recenzentem kilku artykułów naukowych publikowanych m.in.: w „*The Polish Journal of the Arts and Cultur*”, UJ, Kraków 2015, „*Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*”, Lublin 2015, „*Przegląd Politologiczny*”, Poznań 2014.

Habilitant przejawia zaangażowanie organizacyjne, przykładem czego może być pełnienie funkcji p.o. kierownika Zakładu Europejskich Studiów Strategicznych w Instytucie Europeistyki Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW(2015/2016), był przewodniczącym Komisji Rekrutacyjnej na studia I i II stopnia w Instytucie Europeistyki UW (2015/2016), był członkiem Komisji rekrutacyjnej na studia I i II stopnia w Instytucie Europeistyki UW (2014/2015), w roku akademickim 2014/2016 pełnił funkcję pełnomocnika w Instytucie Europeistyki ds. praktyk studenckich, a od roku 2012 jest sekretarzem Zakładu Europejskich Studiów

ul. Gołębia 24

PL 31-007 Kraków

tel. +48 12 422 02 25

+48 12 663 15 65

fax +48 12 663 15 64

wsmip@uj.edu.pl

www.wsmip.uj.edu.pl

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Subregionalnych w Instytucie Europeistyki Wydziału Nauk Politycznych i Studiów
Międzynarodowych UW.

Rekomendacja:

Biorąc pod uwagę powyższe, a więc wyrażoną przeze mnie opinie na temat osiągnięcia naukowego oraz całokształtu dorobku naukowego, w tym aktywności naukowej, dydaktycznej i popularyzatorskiej nauki, w mojej opinii, spełniają one kryteria oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

W związku z powyższym wnoszę o dopuszczenie Pana dr. Marko Babicia do dalszych etapów przewidzianych w przeprowadzaniu postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

Wydział Studiów

Międzynarodowych

i Politycznych

ul. Gołębia 24

PL 31-007 Kraków

tel. +48 12 422 02 25

+48 12 663 15 65

fax +48 12 663 15 64

wsmip@uj.edu.pl

www.wsmip.uj.edu.pl